

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2024/25

ΥΠΕΡΒΑΙΝΟΝΤΑΣ ΤΑΘΡΙΑ

Δίπτυχο όπερας – Νέα παραγωγή

Ιφιγένεια εν Αυλίδι & Ιφιγένεια εν Ταύροις

Κρίστοφ Βίλλιμπαλντ Γκλουκ

10, 13, 16, 19, 22, 27, 30 Οκτωβρίου 2024

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος ΕΛΣ – Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Συμπαράγωγή με το Φεστιβάλ του Αιξ αν Προβάνς και την Εθνική Όπερα του Παρισιού

Μουσική διεύθυνση: Μίχαελ Χόφστεττερ

Σκηνοθεσία, σκηνικά: Ντμίτρι Τσερνιακόφ

Κοστούμια: Γελένα Ζάιτσεβα

Φωτισμοί: Γκλεμπ Φιλσίνσκι

Στους βασικούς ρόλους της *Ιφιγένειας εν Αυλίδι* οι Κορίν Γουίντερς, Βερονίκ Ζανς, Τάσης Χριστογιαννόπουλος

Στους βασικούς ρόλους της *Ιφιγένειας εν Ταύροις* οι Κορίν Γουίντερς, Αλεξάντρ Ντυαμέλ, Διονύσης Σούρμπης, Στανισλάς ντε Μπαρμπεράκ

Με Μονωδούς, την Ορχήστρα και τη Χορωδία της Εθνικής Λυρικής Σκηνής

Η παραγωγή υλοποιείται με τη στήριξη της δωρεάς του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος (ΙΣΝ) για την ενίσχυση της καλλιτεχνικής εξωστρέφειας της Εθνικής Λυρικής Σκηνής.

Η Εθνική Λυρική Σκηνή ανοίγει τη σεζόν 2024/25 με μια μεγάλη διεθνή συμπαραγωγή, η οποία επαναπροσδιορίζει τα όρια του λυρικού θεάτρου. Ο κορυφαίος Ρώσος σκηνοθέτης Ντμίτρι Τσερνιακόφ παρουσιάζει τις δύο *Ιφιγένειες* του Γκλουκ σε μία ενιαία παράσταση, η οποία ξεκινά από τη σκηνή του κορυφαίου ευρωπαϊκού φεστιβάλ όπερας του Αιξ αν Προβάνς, έρχεται στην Εθνική Λυρική Σκηνή και στη συνέχεια θα παρουσιαστεί στην Όπερα του Παρισιού.

Η ενιαία παρουσίαση των δύο λυρικών έργων του Κρίστοφ Βίλλιμπαλντ Γκλουκ επιχειρεί να φωτίσει τον πυρήνα της κατάρας των Ατρείδων που αναπαράγει έναν κύκλο ατελείωτης βίας. Πώς το θύμα της Αυλίδας γίνεται ο δήμιος της Ταυρίδας; Αυτό είναι το συγκλονιστικό ερώτημα που θέτει ο Ντμίτρι Τσερνιακόφ, αναζητώντας τις απαντήσεις στην οικογενειακή εστία που στοιχειώνεται από τους νεκρούς της, μέσα από μια αδυσώπητα εξελισσόμενη διαδικασία απανθρωποποίησης, με σύγχρονες απηχήσεις. Για να εικονογραφήσει την τραγική μοίρα του μύθου των Ατρείδων που έχει καταστήσει την οικεία βία ένα παγκόσμιο βίωμα, ο Τσερνιακόφ επιλέγει ως σκηνική εγκατάσταση ένα άχρονο σπίτι – ένα κουφάρι που άλλοτε μοιάζει αδιαφανές και άλλοτε απολύτως διάφανο.

Η *Ιφιγένεια εν Αυλίδι* και η *Ιφιγένεια εν Ταύροις* – δύο από τις κορυφαίες όπερες του κλασικισμού – γράφτηκαν κατά το τελευταίο τέταρτο του 18ου αιώνα και ανέδειξαν τον Γκλουκ ως «μεταρρυθμιστή» της όπερας. Τα έργα απομακρύνονται από τον κόσμο της σοβαρής όπερας (opera seria) του μπαρόκ, στον οποίο κυριαρχούσαν οι εκτενείς αυτόνομες άριες και η διανθισμένη μουσική, που αποτελούσε αφορμή για την προβολή των ικανοτήτων διάσημων ερμηνευτών. Ο Γκλουκ εισήγαγε ένα νέο, δραματικό ύφος στο οποίο το κείμενο και η εκφορά του αποκτούν κυρίαρχη σημασία. Τα έργα του αποτελούνται από μεγαλύτερες μουσικές ενότητες, καθώς η μουσική περνά χωρίς διακοπή από το ένα μουσικό μέρος στο επόμενο. Αναβαθμισμένος είναι ο ρόλος της ορχήστρας, η οποία δεν αρκείται στη συνοδεία των φωνών, αλλά φωτίζει το περιεχόμενο του λόγου, υπογραμμίζοντας τα συναισθήματα των βασικών χαρακτήρων. Τα δύο έργα δεν βασίζονται απευθείας στον Ευριπίδη, αλλά στηρίζονται σε γαλλικά κείμενα του 18ου αιώνα: η *Ιφιγένεια εν Αυλίδι* σε έργο του Ρακίνα και η *Ιφιγένεια εν Ταύροις* σε τραγωδία του Κλωντ Γκυμόν ντε λα Τους. Ο Γκλουκ συνέθεσε την *Ιφιγένεια εν Αυλίδι* χωρίς να έχει λάβει παραγγελία, κατάφερε όμως να την παρουσιάσει στο Παρίσι, όπου το 1774 σημείωσε τεράστια επιτυχία. Ακολούθησαν αρκετές ακόμα όπερες για τη γαλλική πρωτεύουσα πριν ο συνθέτης καταπαιστεί με την *Ιφιγένεια εν Ταύροις*, την οποία πρωτοπαρουσίασε το 1779.

Ο Τσερνιακόφ θεωρείται ένας από τους πιο επιδραστικούς σκηνοθέτες της εποχής μας. Έχει βραβευτεί με τα σημαντικότερα βραβεία της όπερας όχι μόνο για τη σκηνοθετική αλλά και για τη σκηνογραφική του εργασία. Εξαιρετικά παραγωγικός και εμπνευσμένος, έχει λάβει διθυραμβικές κριτικές για το σύνολο των παραγωγών του, μεταξύ άλλων, σε Μαρίνσκι, Μπολσόι, στις Κρατικές

Όπερες Βερολίνου, Βαυαρίας, Βιέννης, σε Σκάλα Μιλάνου, Εθνική Όπερα Παρισιού, Εθνική Όπερα Αγγλίας, Μετροπόλιταν Νέας Υόρκης, στα φεστιβάλ του Μπάυρωτ και του Αιξ αν Προβάνς. Συνεργάζεται στενά με μερικούς από τους κορυφαίους αρχιμουσικούς της εποχής μας όπως, μεταξύ άλλων, τους Θεόδωρο Κουρεντζή, Ντάνιελ Μπάρενμποιμ, Κεντ Ναγκάνο, Φίλιπ Τζόρνταν, Αλαίν Αλτίνογλου κ.ά.

Γνωστός για τη συστηματική καθοδήγηση της σκηνικής ερμηνείας τραγουδιστών και την επιμονή του να έχει τον πρώτο και τον τελευταίο λόγο στην επιλογή των καστ, προτείνει τη σπουδαία Αμερικανίδα σοπράνο Κορίν Γούντερς να ερμηνεύσει και τις δύο Ιφιγένειες, σε μια μοναδική φωνητική και σκηνική πρόκληση. Μαζί της οι διεθνώς αναγνωρισμένοι πρωταγωνιστές της όπερας Τάσης Χριστογιαννόπουλος, Βερονίκ Ζανς, Διονύσης Σούρμπης, Αλεξάντρ Ντυαμέλ, Στανισλάς ντε Μπαρμπεράκ.

Μεγάλος Χορηγός: **ΔΕΗ**

Μέγας Δωρητής ΕΛΣ & Δωρητής παράστασης: **Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΙΣΝ)**

Δίπτυχο όπερας

Αλέκο – Σεργκέι Ραχμάνινοφ & Ο πύργος του Κυανοπώγωννα – Μπέλα Μπάρτοκ

12, 14, 16, 19, 21, 23 Νοεμβρίου 2024 • Ώρα έναρξης: 19.30

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος ΕΛΣ – Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Μουσική διεύθυνση: **Φαμπρίτσιο Βεντούρα**

Πέντε χρόνια μετά τη μεγάλη επιτυχία της *Λαίδης Μάκβεθ του Μτσενσκ*, η μοναδική Φανί Αρντάν επιστρέφει στην Εθνική Λυρική Σκηνή για να σκηνοθετήσει ένα ακόμα σπουδαίο έργο της Ρωσικής Σχολής, τη μονόπρακτη όπερα *Αλέκο* του Σεργκέι Ραχμάνινοφ, σε ένα απρόσμενο δίπτυχο όπερας. Το δεύτερο έργο του διπτύχου είναι η αναβίωση της εξαιρετικά επιτυχημένης παραγωγής του *Πύργου του Κυανοπώγωννα* του Μπέλα Μπάρτοκ σε σκηνοθεσία Θέμελη Γλυνάτση. Διευθύνει ο Φαμπρίτσιο Βεντούρα.

Αλέκο (νέα παραγωγή)

Σκηνοθεσία: **Φανί Αρντάν**

Σκηνικά: **Πιερ-Αντρέ Βάιτς**

Κοστούμια: **Καταρζύνα Λεβίνσκα**

Φωτισμοί: **Σεζάρ Γκοντφρουά**

Διεύθυνση χορωδίας: **Αγαθάγγελος Γεωργακάτος**

Αλέκο: **Τάσης Χριστογιαννόπουλος**

Νεαρός τσιγγάνος: **Γιάννης Χριστόπουλος**

Ζεμφίρα: **Μυρσίνη Μαργαρίτη**

Ένας ηλικιωμένος, ο πατέρας της Ζεμφίρας: **Γιάννης Γιαννίσης**

Γνωστός κυρίως για τα συμφωνικά του έργα και τα έργα για πιάνο, ο Ρώσος συνθέτης Σεργκέι Ραχμάνινοφ συνέθεσε επίσης τρεις όπερες. Η πρώτη από αυτές, ο μονόπρακτος *Αλέκο*, γράφτηκε το 1892 και βασίζεται στο ποίημα *Οι τσιγγάνοι* του Αλεξάντρ Πούσκιν. Η όπερα γράφτηκε με αφορμή την αποφοίτηση του Ραχμάνινοφ από το Ωδείο της Μόσχας, σε ηλικία μόλις 19 ετών. Το αποτέλεσμα εκτιμήθηκε ιδιαίτερα και το έργο τιμήθηκε με το Χρυσό Μετάλλιο. Έναν χρόνο αργότερα πρωτοπαρουσιάστηκε με μεγάλη επιτυχία από το Θέατρο Μπολσόι της Μόσχας χάρη στην υποστήριξη του Τσαϊκόφσκι. Το 1899, με αφορμή τα εκατό χρόνια από τη γέννηση του Πούσκιν, ο *Αλέκο* παρουσιάστηκε εκ νέου στην Αγία Πετρούπολη με τον τότε ακόμα νέο αλλά αργότερα περίφημο βαθύφωνο Φιοντόρ Σαλιάπιν στον κεντρικό ρόλο. Χάρη στη δική του ερμηνεία το έργο εντάχθηκε στο ρεπερτόριο των λυρικών θεάτρων όλου του κόσμου.

Για το πρώτο ανέβασμα του αριστουργήματος του Ραχμάνινοφ στην Ελλάδα, η Εθνική Λυρική Σκηνή προσκάλεσε την κορυφαία μορφή του γαλλικού σινεμά και θεάτρου Φανί Αρντάν να υπογράψει τη σκηνοθεσία. Μαζί της ο Πιερ-Αντρέ Βάιτς στα σκηνικά –γνωστός από την πολυετή συνεργασία του με τον Ολιβιέ Πυ– και η βραβευμένη ενδυματολόγος Καταρζύνα Λεβίνσκα.

Τον Αλέκο ερμηνεύει ο διεθνής Έλληνας βαρύτονος Τάσης Χριστογιαννόπουλος και μαζί του οι πρωταγωνιστές της ΕΛΣ Γιάννης Χριστόπουλος, Μυρσίνη Μαργαρίτη, Γιάννης Γιαννίσης.

Ο πύργος του Κυανοπώγωννα (αναβίωση)

Σκηνοθεσία: **Θέμελης Γλυνάτσης**

Σκηνικά, κοστούμια: **Λέσλι Τράβερς**

Κινησιολογία: **Κατερίνα Γεβετζή**

Φωτισμοί: **Στέλλα Κάλτσου**

Προβολές: **Μάριος Γαμπιεράκης, Χρυσούλα Κοροβέση**

Ηχητικός σχεδιασμός: **Τάσος Τσίγκας**

Κυανοπώγωννας: **Τάσος Αποστόλου**

Ιουδίθ: **Βιολέττα Λούστα**

Σπάνιας συμπύκνωσης και συναισθηματικής έντασης, η όπερα του Μπάρτοκ περιλαμβάνει μόλις δύο χαρακτήρες, τον Κυανοπώγωννα και την πιο πρόσφατη σύζυγό του, την Ιουδίθ. Το συμβολιστικό κείμενο του Μπέλα Μπαλάζ έδωσε την ευκαιρία στον Μπάρτοκ να συνθέσει μια

από τις πιο εντυπωσιακές παρτιτούρες του, αξιοποιώντας τα ηχοχρώματα των οργάνων μιας εξαιρετικά μεγάλης ορχήστρας, η οποία περιλαμβάνει έως και τον επιβλητικό ήχο του εκκλησιαστικού οργάνου, και η οποία αποτυπώνει με απίστευτη δύναμη καθεμία από τις μυστηριακές εικόνες του έργου.

Ο Θέμελης Γλυνάτσας στην παραγωγή που υπέγραψε το 2023 με ιδιαίτερη επιτυχία επέλεξε για τα δύο πρόσωπα του έργου ένα σύμπαν πολλαπλών πραγματικότητων, ψυχικών τραυμάτων, κρυμμένων αναμνήσεων και ανοίκειων χώρων, σε μια εντυπωσιακή σκηνική εγκατάσταση όπου ο πύργος στον οποίο διαδραματίζεται η ιστορία αναδεικνύεται ως ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο παλίμψηστο τόπων.

Στον ρόλο του τίτλου ο διεθνώς αναγνωρισμένος βαθύφωνος της ΕΛΣ Τάσος Αποστόλου, ενώ στον ρόλο της Ιουδίθ η υψίφωνος Βιολέττα Λούστα.

Χορηγός παράστασης: **Metlen**

Μέγας Δωρητής ΕΛΣ: **Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΙΣΝ)**

Μπαλέτο • Αναβίωση

Δον Κιχώτης

Τιάγκο Μπορντίν, Μαριός Πετιπά / Λούντβιχ Μίνκους

5, 7, 8, 15, 20, 22, 24, 26, 28 Δεκεμβρίου 2024

Ώρα έναρξης: **19.30** (Κυριακή & παραμονή Χριστουγέννων: **18.30**)

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος ΕΛΣ – Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Μουσική διεύθυνση: **Στάθης Σούλης**

Χορογραφία: **Τιάγκο Μπορντίν**, βασισμένη στη χορογραφία του Μαριός Πετιπά

Σκηνικά: **Γιώργος Σουγλίδης**

Κοστούμια: **Μαίρη Κατράντζου**

Animation: **Ειρήνη Βιανέλλη**

Φωτισμοί: **Χρήστος Τζιόγκας**

Με την **Ορχήστρα**, τους **Α΄ Χορευτές**, τους **Σολίστ**, τους **Κορυφαίους** και το **Corps de ballet** της **Εθνικής Λυρικής Σκηνής**

Η σεζόν 2024/25 για το Μπαλέτο της ΕΛΣ ανοίγει με ένα από τα πιο διάσημα μπαλέτα όλων των εποχών, του *Δον Κιχώτη* του Λούντβιχ Μίνκους, στην εντυπωσιακή παραγωγή του Τιάγκο Μπορντίν, ο οποίος αναβιώνει δημιουργικά την κλασική χορογραφία του Μαριός Πετιπά.

Τα σκηνικά υπογράφει ο καταξιωμένος σκηνογράφος Γιώργος Σουγλίδης, τα κοστούμια η διεθνής Ελληνίδα fashion designer Μαίρη Κατράντζου, τον σχεδιασμό του animation η Ειρήνη Βιανέλλη και τους φωτισμούς ο Χρήστος Τζιόγκας.

Ο *Δον Κιχώτης* είναι ένα από τα σημαντικότερα και πιο δημοφιλή έργα του κλασικού ρεπερτορίου του μπαλέτου. Μέσα από τη μοναδική μουσική του Μίνκους, η χορογραφία περιγράφει μια ιστορία για τα υψηλά ιδανικά του υποτιτισμού που συγκινεί διαχρονικά συνδυάζοντας κωμικά και ρομαντικά στοιχεία.

Ο *Δον Κιχώτης* βασίζεται σε επεισόδια από το διάσημο μυθιστόρημα του Μιγκέλ ντε Θερβάντες (1547-1616), που εκδόθηκε σε δύο τόμους, το 1605 και 1615 αντίστοιχα. Η υπόθεση του μπαλέτου αντλεί κυρίως από τον δεύτερο τόμο και επικεντρώνεται στον θυελλώδη έρωτα της Κιτέριας –Κίτρι στο μπαλέτο– με τον κουρέα Μπαζίλιο.

Ο Αυστριακός συνθέτης Λούντβιχ Μίνκους μελέτησε μουσική στη Βιέννη και ήδη στα είκοσί του χρόνια έπαιζε βιολί, συνθέτετε και διηύθυνε ορχήστρες. Λίγα χρόνια μετά τη μετανάστευσή του στη Ρωσία ορίστηκε επιθεωρητής των ορχηστρών των αυτοκρατορικών θεάτρων της Μόσχας. Ο Μαριός Πετιπά ταξίδεψε σε μικρή ηλικία στην Ισπανία, όπου γοητεύτηκε ιδιαίτερα από τους παραδοσιακούς χορούς της. Στον *Δον Κιχώτη* του ο Πετιπά επιχειρεί να μεταφέρει τις εικόνες και τα χρώματα της Ισπανίας, αποδίδοντας εξαιρετικά τη χορευτική της παράδοση μέσα από τη χορογραφία του. Ο καρπός της συνεργασίας των Μίνκους – Πετιπά σημείωσε από την πρώτη στιγμή τεράστια επιτυχία, με αποτέλεσμα την καθιέρωση του *Δον Κιχώτη* ως ενός διαχρονικού αριστουργήματος του παγκόσμιου ρεπερτορίου του μπαλέτου.

Όπως σημειώνει ο Τιάγκο Μπορντίν: «Μπορεί κανείς να βιώσει αυτήν την ιστορία μέσα από τα μάτια των κεντρικών ηρώων αλλά και μέσα από τους χωρικούς, τους ταυρομάχους, τους Τσιγγάνους και τις νύμφες. Έχει πολλή παντομίμα, χορούς ισπανικού χαρακτήρα, και επίσης την κλασική σκηνή του ονείρου. Ελπίζω να απολαύσετε το μπαλέτο με αυτήν την ιστορία, που το κεντρικό της θέμα για μένα είναι ένα: Στο τέλος πάντα νικάει η αγάπη».

Χορηγός παράστασης: **Prodea**

Μέγας Δωρητής ΕΛΣ: **Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΙΣΝ)**

Όπερα • Αναβίωση

Μποέμ

Τζάκομο Πουτσίνι

21, 27, 29, 31 Δεκεμβρίου 2024 & 2, 5 Ιανουαρίου 2025

Ώρα έναρξης: **19.30** (Κυριακή & παραμονή Πρωτοχρονιάς: **18.30**)

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος ΕΛΣ – Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Μουσική διεύθυνση: **Ζακ Λακόμπ**

Σκηνοθεσία: **Γκρέιαμ Βικ**

Αναβίωση σκηνοθεσίας: **Κατερίνα Πετσατώδη**

Σκηνικά, κοστούμια: **Ρίτσαρντ Χάντσον**

Κινησιολογία: **Ρον Χάουελ**

Φωτισμοί: **Τζουζέππε ντι Ιόριο**

Διεύθυνση χορωδίας: **Αγαθάγγελος Γεωργακάτος**

Διεύθυνση παιδικής χορωδίας: **Κωνσταντίνα Πιτσιάκου**

Στους βασικούς ρόλους οι **Γιάννης Χριστόπουλος, Βασιλική Καραγιάννη, Νίκος Κοτενίδης, Δανάη Κοντόρα**

Για έξι παραστάσεις από τις 21 Δεκεμβρίου 2024 έως και τις 5 Ιανουαρίου 2025 επιστρέφει στην Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος η σπαρακτική *Μποέμ* του Τζάκομο Πουτσίνι. Η υπόθεση αφορά τον έρωτα ανάμεσα στον ποιητή Ροντόλφο και τη ράφτρα Μιμή με φόντο το παγωμένο χριστουγεννιάτικο Παρίσι, από τη στιγμή που συναντιούνται έως τον θάνατό της από φυματίωση.

Η *Μποέμ* συχνά αναφέρεται ως η απόλυτη όπερα, καθώς συνδυάζει υπέροχο θέαμα, συγκινητική ιστορία, ακραία συναισθήματα και μοναδική μουσική. Τα περισσότερα λυρικά θέατρα θεωρούν την *Μποέμ* το πιο κατάλληλο έργο για την πρώτη γνωριμία ενός νέου θεατή με τον κόσμο της όπερας. Στην *Μποέμ* ο Πουτσίνι με τη συγκλονιστική μουσική του περιγράφει όλη την παλέτα των συναισθημάτων – από τον μεγάλο έρωτα, τη χαρά, την ανεμελιά ως την προδοσία, την απόγνωση και τον πόνο της απώλειας.

Στη σκηνοθεσία του σπουδαίου Βρετανού σκηνοθέτη Γκρέιαμ Βικ, η ιστορία της παρέας των νεαρών μποέμ καλλιτεχνών μεταφέρεται από το Παρίσι του 19ου αιώνα στην Αθήνα του 21ου, σε μια παράσταση ορόσημο για το ελληνικό λυρικό θέατρο. «*Επιχειρήσαμε να ξεδιπλώσουμε την ουσία του έργου, ώστε να υπάρχει κάτι το οικουμενικό που θα ταιριάζει σε κάθε εποχή. Όχι τόσο ως διαχρονικότητα όσο ως διαπίστωση ότι η ανθρωπότητα δεν αλλάζει ποτέ· ο θάνατος θα είναι πάντα θάνατος, η φτώχεια θα είναι φτώχεια και οι φοιτητές θα είναι φοιτητές*», υπογραμμίζει ο σκηνοθέτης που συνδέθηκε με τον πειραματισμό, την αναζήτηση και την κατάρριψη των κλισέ που συνοδεύουν τη λυρική τέχνη.

Στη διανομή συναντούμε καταξιωμένους και νεότερους πρωταγωνιστές όπως, μεταξύ άλλων, τους Γιάννη Χριστόπουλο, Βασιλική Καραγιάννη, Νίκο Κοτενίδα, Δανάη Κοντόρα.

Μεγάλος Χορηγός: **ΔΕΗ**

Μέγας Δωρητής ΕΛΣ: **Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΙΣΝ)**

Όπερα • Νέα παραγωγή

Η δύναμη του πεπρωμένου

Τζουζέππε Βέρντι

26, 29 Ιανουαρίου & 2, 6, 9, 12, 15, 18 Φεβρουαρίου 2025

Ώρα έναρξης: **19.00** (Κυριακή: **18.30**)

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος ΕΛΣ – Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Μουσική διεύθυνση: **Πάολο Καρινιάνι**

Σκηνοθεσία: **Ροδούλα Γαϊτάνου**

Σκηνικά, κοστούμια: **Γιώργος Σουγλίδης**

Βίντεο: **Ντικ Στρέικερ**

Φωτισμοί: **Σάιμον Κόρντερ**

Διεύθυνση χορωδίας: **Αγαθάγγελος Γεωργακάτος**

Στους βασικούς ρόλους οι **Δημήτρης Πλατανιάς, Τσέλια Κοστέα, Αρσέν Σογκομονιάν, Πέτρος Μαγουλάς, Γιάννης Γιαννίσης**

Με μια νέα φιλόδοξη παραγωγή της *Δύναμης του πεπρωμένου*, ενός από τα δημοφιλέστερα έργα του Βέρντι, ξεκινάει το 2025 για την Εθνική Λυρική Σκηνή. Το νέο ανέβασμα –27 ολόκληρα χρόνια από την τελευταία φορά που παρουσιάστηκε η όπερα στην ΕΛΣ– υπογράφει η διεθνώς καταξιωμένη Ελληνίδα σκηνοθέτρια Ροδούλα Γαϊτάνου, σε σκηνικά και κοστούμια Γιώργου Σουγλίδη και φωτισμούς Σάιμον Κόρντερ. Διευθύνει ένας από τους σπουδαιότερους αρχιμουσικούς της εποχής μας, ο Πάολο Καρινιάνι. Η *Δύναμη του πεπρωμένου* γράφτηκε σε μια εποχή που ο Βέρντι ήταν ήδη διάσημος και καταξιωμένος. Όπως στον *Τροβατόρε* και στον *Ντον Κάρλο*, έτσι και στη *Δύναμη του πεπρωμένου* ο συνθέτης βασίζεται σε ισπανικά θέματα, καθώς η Ισπανία αποτελεί μια διαχρονική πηγή έμπνευσής του. Βασίζεται στο θεατρικό *Ντον Άλβαρο* ή *Η δύναμη του πεπρωμένου* του Άνχελ ντε Σααβέδρα, αλλά αντλεί επίσης από το *Στρατόπεδο του Βάλλενσταϊν*, πρώτο μέρος της θεατρικής τριλογίας του Φρήντριχ Σίλλερ που ήταν αφιερωμένη στον στρατηγό Άλμπρεχτ φον Βάλλενσταϊν. Η παραγγελία ήρθε στον Βέρντι από το Αυτοκρατορικό Θέατρο της Αγίας Πετρούπολης, όπου και τελικά η όπερα ανέβηκε στις 29 Οκτωβρίου 1862. Ακολούθησε σειρά από παρουσιάσεις σε όλο τον κόσμο, από τη Μαδρίτη και τη Βιέννη ως τη Νέα Υόρκη και το Μπουένος Άιρες, για τις οποίες ο Βέρντι διαρκώς επέφερε τροποποιήσεις στην παρτιτούρα. Το 1869 η *Δύναμη του πεπρωμένου* παρουσιάστηκε στη Σκάλα του Μιλάνου. Με αυτή την αφορμή ο συνθέτης έδωσε στο έργο αυτήν που μέχρι σήμερα θεωρείται η οριστική του μορφή. Εκτός από τη διασημότητα εισαγωγή της, η οποία συχνά ακούγεται αυτόνομα κατά τη διάρκεια συμφωνικών συναυλιών, η *Δύναμη του πεπρωμένου* είναι γεμάτη από ιδιαίτερα μελωδικές άριες και ντουέτα κυρίως για τους τρεις πρωταγωνιστικούς ρόλους, τη Λεονόρα, τον αδελφό της Ντον Κάρλο και τον αγαπημένο της Ντον Άλβαρο. Στην όπερα αυτή ο Βέρντι ισορροπεί το δραματικό και το τραγικό στοιχείο με το κωμικό, ενώ ταυτόχρονα δημιουργεί εκτενείς σκηνές για πολυπληθή χορωδία, η οποία μέσα από αυτές αποκτά πρωταγωνιστικό ρόλο.

Η σκηνοθέτρια σημειώνει: «*Η Δύναμη του πεπρωμένου είναι η ιστορία ενός προπατορικού αμαρτήματος το οποίο διαιωνίζεται και καθορίζει τις πράξεις και τις επιλογές των μελών μιας δυσλειτουργικής οικογένειας μέχρι τέλους. Είναι επίσης μια σπουδή πάνω στις συνέπειες των ψυχολογικών τραυμάτων, στις εμμονές και στη δύναμη της εκδίκησης. Η ιστορία διαδραματίζεται πριν, κατά τη διάρκεια και μετά το τέλος ενός πολέμου· η επιθυμία να καταστραφεί ο αντίπαλος, η εχθρότητα, ο μισανθρωπισμός και οι φρικαλεότητες που έρχονται με τον πόλεμο καθώς και η ανάγκη για επιβίωση έχουν έναν παραλληλισμό με μια από τις κύριες γραμμές της πλοκής, αυτήν του μίσους που εκφράζει ο Ντον Κάρλο, ο οποίος θέλει να εκδικηθεί για τον θάνατο του πατέρα του. Δημιουργούνται έτσι δύο επίπεδα ανάγνωσης καθώς η εσωτερική αναταραχή μεταφράζεται σε εξωτερική και διευρύνεται σε κλίμακα και ένταση. Η πορεία των τριών βασικών χαρακτήρων εντέλει μεταφράζεται σε μια μανιώδη αναζήτηση προσωπικής γαλήνης και εξιλέωσης».*

Χορηγός παράστασης: **Τράπεζα Πειραιώς**

Μέγας Δωρητής ΕΛΣ: **Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΙΣΝ)**

Μπαλέτο • Νέα παραγωγή

Τσαϊκόφσκι

Καγιετάνο Σότο / Πιοτρ Ίλιτς Τσαϊκόφσκι

14, 16, 21, 22, 23 Φεβρουαρίου 2025

Ώρα έναρξης: **19.30** (Κυριακή: **18.30**)

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος ΕΛΣ – Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Μουσική διεύθυνση: **Φιλίπ Φορζέ**

Σκηνοθεσία, σύλληψη, χορογραφία: **Καγιετάνο Σότο**

Δραματουργία: **Άννα Ντήπολντ**

Σύλληψη, σκηνικά, κοστούμια, φωτισμοί: **Ντάριο Σούσα**

Με την **Ορχήστρα**, τους **Α΄ Χορευτές**, τους **Σολίστ**, τους **Κορυφαίους** και το **Corps de ballet** της **Εθνικής Λυρικής Σκηνής**

Το Μπαλέτο της Εθνικής Λυρικής Σκηνής παρουσιάζει μια νέα συναρπαστική παράσταση χορού για τη ζωή του σπουδαίου Ρώσου συνθέτη Πιοτρ Ίλιτς Τσαϊκόφσκι, σε χορογραφία Καγιετάνο Σότο. Παρά το γεγονός ότι γνωρίζουμε την αζεπέραστη μουσική που συνέθεσε και τον τρόπο που επηρέασε και διαμόρφωσε το κλασικό μπαλέτο, ίσως δεν είναι γνωστό ότι ο κορυφαίος συνθέτης δεν κατάφερε να ζήσει τη ζωή του όπως εκείνος επιθυμούσε. Ο διακεκριμένος χορογράφος Καγιετάνο Σότο, σε συνεργασία με τον Ντάριο Σούσα, δημιουργούν μια παράσταση υψηλής έντασης για τον εσωτερικό διχασμό του συνθέτη του *Καρυσθραύστη*, της *Λίμνης των κύκνων* και της *Ωραιάς κοιμωμένης*.

Ο Τσαϊκόφσκι φέρεται να ήταν διχασμένος ανάμεσα στις κοινωνικές συμβάσεις της ρωσικής κοινωνίας του τέλους του 19ου αιώνα και των προσωπικών του επιθυμιών. Παρά το γεγονός ότι προσπάθησε να αποδεχτεί τη φύση του προκειμένου να βρει τον εαυτό του, εντούτοις η πίεση της κοινωνίας κυριαρχούσε σε όλη του τη ζωή μέχρι τον τραγικό του θάνατο.

Με το γεμάτο λεπτομέρειες πολλαπλών αποχρώσεων και γκροτέσκες προσαρμογές παραδοσιακών κινήσεων ξεχωριστό χορευτικό τους λεξιλόγιο, οι Σότο και Σούσα δημιουργούν ένα μπαλέτο βασισμένο στις ανέκδοτες επιστολές και άλλα αρχειακά έγγραφα που δημοσιεύτηκαν το 2009 από το Μουσείο Τσαϊκόφσκι στη Μόσχα.

Το κοινό θα έχει την ευκαιρία, μέσα από αυτή τη σύγχρονη και αβανγκάρντ παράσταση, να έρθει σε επαφή με τις λιγότερο λαμπερές στιγμές μιας θρυλικής μορφής της μουσικής και να ανακαλύψει τις δυσκολίες της ζωής, το θάρρος αλλά και τη μεγάλη ιδιοφυΐα του. Την ίδια στιγμή οι χορευτές καλούνται να αντιμετωπίσουν το έργο με υψηλή τεχνική, φαντασία και απέραντη ευαισθησία.

Ο Καγιετάνο Σότο τράβηξε την προσοχή της χορευτικής κοινότητας από την πρώτη χορογραφία του (*Plenilunio*) για το Κρατικό Μπαλέτο Βαυαρίας στο Μόναχο κερδίζοντας τον τίτλο του Καλύτερου Νέου Χορογράφου από το περιοδικό *Tanz Aktuell*. Έχει συνεργαστεί με μερικές από τις σημαντικότερες ομάδες παγκοσμίως όπως Ολλανδικό Χοροθέατρο, Μπαλέτο Στουτγάρδης, Βασιλικό Μπαλέτο Φλάνδρας, Μπαλέτο Ζυρίχης, Εθνικό Μπαλέτο Ισπανίας (Compañía Nacional de Danza), Εθνικό Μπαλέτο Τσεχίας, Balé da Cidade (Σάο Πάολο), Μπαλέτο της Όπερας του Περμ κ.ά. Έχει λάβει το πρώτο βραβείο στον διαγωνισμό Uncontainable στο Βασιλικό Μπαλέτο της Φλάνδρας για το έργο του *24FPS*, ενώ το 2018 δίδαξε στο πρόγραμμα σύγχρονου χορού Jacob's Pillow.

Το μουσικό σενάριο της χορογραφίας περιλαμβάνει διάσημες συνθέσεις –χορωδιακές και ορχηστρικές– του Τσαϊκόφσκι όπως, μεταξύ άλλων, τον Ύμνο αρ. 6 από την *Εσπερινή Λειτουργία / Αγγυπνία*, έργο 52, το εκπληκτικό Φινάλε της «*Παθητικής*» *Συμφωνίας*, την αριστουργηματική Ελεγεία από τη *Σερενάτα για έγχορδα* σε ντο μείζονα, έργο 48, τη διάσημη Πολωνέζα από την Γ΄ Πράξη της όπερας *Ευγένιος Ονιέγκιν*, την Καντσονέτα από το *Κοντσέρτο για βιολί και ορχήστρα* σε ρε μείζονα, έργο 35, το Σκέρτσο από τη 2η («*Μικρή Ρωσική*») *Συμφωνία* κ.ά.

Χορηγός παράστασης: **Alpha Bank**

Μέγας Δωρητής ΕΛΣ: **Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΙΣΝ)**

Όπερα • Νέα παραγωγή

Flora mirabilis

Σπυρίδων Σαμάρας

18, 20, 23, 30 Μαρτίου 2025

Ώρα έναρξης: **19.30** (Κυριακή: **18.30**)

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος ΕΛΣ – Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Μουσική διεύθυνση: **Κωνσταντίνος Τερζάκης**

Αποκατάσταση ενορχήστρωσης, επιμέλεια έκδοσης: **Γιάννης Σαμπροβαλάκης – Κέντρο Ελληνικής Μουσικής**

Σκηνοθεσία: **Γιάννης Σκουρλέτης – bijoux de kant**

Σκηνικά, κοστούμια: **Κωνσταντίνος Σκουρλέτης – bijoux de kant**

Διεύθυνση χορωδίας: **Αγαθάγγελος Γεωργακάτος**

Στους βασικούς ρόλους οι **Άννα Στυλιανάκη, Δημήτρης Τηλιακός, Κωνσταντίνος Κληρονόμος, Γιάννης Γιαννίσης κ.ά.**

Ένα άγνωστο διαμάντι της Επτανησιακής Σχολής συστήνει στο κοινό η Εθνική Λυρική Σκηνή. Μετά την ιδιαίτερη επιτυχία που σημείωσε στα τέλη του 19ου αιώνα στην Ευρώπη, η *Flora mirabilis* ξανασυναντά το ελληνικό κοινό τον Μάρτιο του 2025, σε μια νέα, αποκατεστημένη μορφή, που φιλοδοξεί να επανατοποθετήσει το έργο στο ευρωπαϊκό ρεπερτόριο της όπερας. Η αριστουργηματική μουσική του εκλεκτικού κοσμοπολίτη Κερκυραίου μουσουργού Σπυρίδωνος-Φιλίσκου Σαμάρα, με βασικά χαρακτηριστικά την πηγαία μελωδική έμπνευση, την ευφάνταστη αρμονική γλώσσα και τη λεπτεπίλεπτη ενορχήστρωση, σε συνδυασμό με τη βαθύτατη γνώση της φωνητικής γραφής και την έμφυτη θεατρική αντίληψη της μουσικής δραματουργίας, προβάλλει αντάξια των μεγάλων Ευρωπαίων δημιουργών όπερας της εποχής του.

Η *Flora mirabilis* χαρακτηρίζεται ως «μουσικός μύθος σε τρεις πράξεις». Το λιμπρέτο, στα ιταλικά, είναι του Φερντινάντο Φοντάνα –του λιμπρετίστα των δύο πρώτων μελοδραματικών έργων του Τζάκομο Πουτσίνι– και η αλληγορική υπόθεση διαδραματίζεται στη μεσαιωνική Σουηδία. Το έργο πρωτοπαρουσιάστηκε στο Θέατρο Καρκάνο στο Μιλάνο στις 16 Μαΐου 1886. Η επιτυχία του υπήρξε τόσο μεγάλη ώστε την επόμενη χρονιά ανέβηκε στη Σκάλα του Μιλάνου με διάσημους συντελεστές: την παράσταση διηύθυνε ο περίφημος αρχιμουσικός Φράνκο Φάτσο ενώ τον πρωταγωνιστικό ρόλο της Λυδίας ερμήνευσε η Έμμα Καλβέ, μια από τις διασημότερες λυρικές τραγουδίστριες της μπελ επόκ, γνωστή για την ερμηνεία της στην *Κάρμεν*. Η *Flora mirabilis* υπήρξε η πρώτη μεγάλη διεθνής επιτυχία του Σαμάρα και παρουσιάστηκε σε αρκετά ακόμα ιταλικά θέατρα, όπως επίσης στην Κολωνία και στη Βιέννη. Η μουσική του έργου είναι στο πνεύμα των Ιταλών συνθετών του τέλους του 19ου αιώνα, όπως λόγου χάρη των Πουτσίνι, Μασκάνι και Λεονκαβάλλο.

Δυστυχώς, η παρτιτούρα του έργου καταστράφηκε, μαζί με μεγάλο μέρος του αρχείου του ιταλικού εκδοτικού οίκου Casa Musicale Sonzogno, το 1943, κατά τον βομβαρδισμό του Μιλάνου από τις συμμαχικές δυνάμεις. Διασώθηκε μόνο η έκδοση της αναγωγής για φωνές και πιάνο, που είχε κυκλοφορήσει σε πολλά αντίτυπα και ήταν ευρέως διαδεδομένη σε βιβλιοθήκες και ιδιωτικές συλλογές. Σε αυτή την έκδοση βασίστηκε η αναβίωση του έργου από την Εθνική Λυρική Σκηνή τον Απρίλιο του 1979, με επανενορχήστρωση του έργου από τον θρυλικό αρχιμουσικό Οδυσσέα Δημητριάδη, ο οποίος είχε αναλάβει και τη μουσική διεύθυνση των παραστάσεων.

Ωστόσο πριν από μία περίπου δεκαετία, σημαντικό μέρος του πρωτότυπου μουσικού υλικού της ορχήστρας ανακαλύφθηκε στο μουσικό αρχείο της Φιλαρμονικής Εταιρείας «Μάντζαρος» στην Κέρκυρα και το 2016 δόθηκε αντίγραφό του κατ' αποκλειστικότητα στην Εθνική Λυρική Σκηνή. Το νέο αυτό υλικό, σε συνδυασμό με την ανέκαθεν σωζόμενη αυθεντική ενορχήστρωση δύο χορευτικών αποσπασμάτων που φυλάσσονται στη Μουσική Βιβλιοθήκη της ΕΛΣ, το επεξεργάστηκε ο μουσικολόγος και κλαρινετίστας, αναπληρωτής καθηγητής στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο Γιάννης Σαμπροβαλάκης, ο οποίος ανέλαβε τη συμπλήρωση και αποκατάσταση της πρωτότυπης ενορχήστρωσης του έργου, καθώς και την εκδοτική του επιμέλεια. Το έργο θα παρουσιαστεί για πρώτη φορά από την ΕΛΣ στη νέα αποκατεστημένη μορφή του.

Ο σκηνοθέτης Γιάννης Σκουρλέτης γράφει για την παραγωγή: «*Χειμώνας του 1889, μια κομψή κορδέλα δεμένη στα ανθοστόλιστα θεωρεία του Θεάτρου Σαν Τζάκομο, στην Κέρκυρα, δίπλα στους ανάγλυφους γρύπες και τους αναμμένους φανοστάτες, θα αποτύπωνε με χρυσά γράμματα: “Ζήτω ο Σαμάρας, Έλλην μουσουργός, ο συνθέτης της Φλώρας”*». Μετά τη θριαμβευτική έναρξη στα θέατρα της Ιταλίας είχε έρθει η στιγμή η *Flora mirabilis* να επιστρέψει και να ακουστεί στην πατρίδα της. Η περίπτωση του

Σαμάρα, μοναδική. Τοποθετήθηκε ισότιμα στη διεθνή σκηνή, εντός των κύκλων της περίφημης οπερατικής Gioane Scuola (Νέας Σχολής), μια περίοδο μετάβασης και ανανέωσης της ιταλικής λυρικής τέχνης με την εμφάνιση του ρεύματος του βερισμού δίπλα στα ονόματα του Πουτσίνι, του Μασκάνι, του Λεονκαβάλλο. Το λιμπρέτο της Flora mirabilis του Φερντινάντο Φοντάνα, πάνω σε έναν σουηδικό μεσαιωνικό μύθο του 15ου αιώνα, κρύβει στην καρδιά του μια ιστορία από το Δεκαήμερο του Βοκκάκιου. Εντός της αισθητικής του ρομαντισμού, η Flora mirabilis μου επιτρέπει να επιχειρήσω μια επιστροφή στα σκοτεινά δάση των ξωτικών, στις ρίζες ενός παλιού αλλά τόσο σύγχρονου αναγκαίου αισθήματος. Ο ρομαντισμός, αλλόκοτος και ανοίκειος, ανασυνθέτει τα ερείπια μιας ζωής ρημαγμένης από επιθυμία. Η Flora mirabilis επανέρχεται για να τραγουδήσει ξανά τον έρωτα που διασχίζει τους αιώνες ως μοναδική αλήθεια. Ο χορός των λουλουδιών και ο χορός των δαιμόνων μάς φανερώνει το θαύμα πως όταν αγαπάς μπορούν να φυτρώσουν τριαντάφυλλα στο χιόνι».

Μέγας Δωρητής ΕΛΣ: **Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΙΣΝ)**

Όπερα • Αναβίωση

Λουτσία ντι Λαμμερμούρ

Γκαετάνο Ντονιτσέτι

Συμπαγωγή με τη Βασιλική Όπερα του Λονδίνου

6, 8, 10, 12, 23, 27, 29 Απριλίου & 4, 11 Μαΐου 2025

Ώρα έναρξης: **19.30** (Κυριακή: **18.30**)

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος ΕΛΣ – Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Μουσική διεύθυνση: **Λουκάς Καρυτινός**

Σκηνοθεσία: **Κέιτι Μίτσελ**

Αναβίωση σκηνοθεσίας: **Ίων Κεσούλης**

Σκηνικά, κοστούμια: **Βίκι Μόρτιμερ**

Κινησιολογία, χορογραφία: **Τζόζεφ Άλφορντ**

Φωτισμοί: **Γιον Κλαρκ**

Διεύθυνση χορωδίας: **Αγαθάγγελος Γεωργακάτος**

Στους βασικούς ρόλους οι **Βασιλική Καραγιάννη, Γιάννης Χριστόπουλος, Διονύσης Σούρμπης, Τάσης Χριστογιαννόπουλος, Τάσος Αποστόλου, Πέτρος Μαγουλάς.**

Η *Λουτσία ντι Λαμμερμούρ*, μια συμπαγωγή της Εθνικής Λυρικής Σκηνής με τη Βασιλική Όπερα του Λονδίνου, επιστρέφει στην Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος από τις 6 Απριλίου 2025 και για εννιά παραστάσεις. Το αριστούργημα του Γκαετάνο Ντονιτσέτι παρουσιάζεται σε μια σπουδαία παραγωγή υψηλής αισθητικής που επαινέθηκε σε Λονδίνο και Αθήνα, σε σκηνοθεσία της διάσημης Βρετανίδας σκηνοθέτριας Κέιτι Μίτσελ και μουσική διεύθυνση Λουκά Καρυτινού.

Το εμβληματικό αυτό αριστούργημα του ρομαντικού μπελ κάντο βασίζεται σε ένα από τα δημοφιλέστερα μυθιστορήματα του 19ου αιώνα, τη *Νύφη των Λάμμερμουρ* του σερ Ουώλτερ Σκοτ. Η πρεμιέρα του έργου δόθηκε το 1835 στο Θέατρο Σαν Κάρλο της Νάπολης, σημειώνοντας τέτοια επιτυχία, ώστε να θεωρείται όχι αδικώς ότι ανέδειξε το ταλέντο του Ντονιτσέτι, παρά το γεγονός ότι ο συνθέτης είχε ήδη γράψει πολλά σημαντικά έργα όπως, μεταξύ άλλων, το *Ελιξίριο του έρωτα*, τη *Λουκρητία Βοργία*, την *Άννα Μπολένα* κ.ά.

Η υπόθεση αφορά τον έρωτα της Λουτσίας για τον Ενγκάρντο του οίκου των Ρείβενσγουντ, για τον οποίο ο αδελφός της λόρδος Ενρίκο Άστον αισθάνεται άσβεστο μίσος. Αποφασισμένος να αποτρέψει τη σχέση ο Ενρίκο οργανώνει τον γάμο της αδελφής του με τον Αρτούρο Μπάκλω. Την ώρα της τελετής καταφθάνει ο Ενγκάρντο, ο οποίος σε έξαλλη κατάσταση καταριέται τη Λουτσία. Εκείνη χάνει τα λογικά της, στη συνέχεια φονεύει τον Αρτούρο και καταρρέει. Πληροφορούμενος τον θάνατο της αγαπημένης του ο Ενγκάρντο αυτοκτονεί.

Η Κέιτι Μίτσελ επιχειρεί να διεισδύσει στον κόσμο των γυναικών του 19ου αιώνα και να δει την πλοκή μέσα από τα μάτια της κεντρικής ηρωίδας. Ως αντίστιξη στον σκοτεινό ανδροκρατούμενο κόσμο του βορρά, όπως τον φαντάστηκε ο σερ Ουώλτερ Σκοτ, η σκηνοθέτρια φέρνει στο προσκήνιο τη γυναικεία οπτική και τοποθετεί το έργο συνολικά στο πλαίσιο της λογοτεχνίας της εποχής, στην ατμόσφαιρα έργων όπως τα έργα των αδελφών Μπροντέ. Η Μίτσελ, σε συνεργασία με την κορυφαία Βρετανίδα σκηνογράφο και ενδυματολόγο Βίκι Μόρτιμερ, προτείνει τη χρήση ενός –χωρισμένου στα δύο– σκηνικού χώρου, ο οποίος μας επιτρέπει να δούμε όχι μόνον όσα συμβαίνουν σε κάθε σκηνή της παράστασης, αλλά και γεγονότα τα οποία συμβαίνουν ταυτόχρονα, σε όλη τη διάρκεια της ιστορίας, συμπληρώνοντας τα κενά.

Η Κέιτι Μίτσελ, μια από τις πιο αυθεντικές και ενδιαφέρουσες φωνές του ευρωπαϊκού θεάτρου, έχει υπάρξει φιλοξενούμενη σκηνοθέτρια στη Royal Shakespeare Company και το Royal Court του Λονδίνου, ενώ από το 2000 σκηνοθετεί όπερα στα μεγαλύτερα λυρικά θέατρα του πλανήτη όπως σε Βασιλική Όπερα του Λονδίνου, Όπερα της Ολλανδίας, Κωμική Όπερα Παρισιού, Κρατική Όπερα Βερολίνου, Θέατρο Λα Μονναί Βρυξελλών, τα φεστιβάλ του Αιξ αν Προβάνς, του Μονάχου κ.α.

Πρωταγωνιστούν διεθνώς καταξιωμένοι μονωδοί όπως, μεταξύ άλλων, οι Βασιλική Καραγιάννη, Γιάννης Χριστόπουλος, Διονύσης Σούρμπης, Τάσης Χριστογιαννόπουλος, Τάσος Αποστόλου, Πέτρος Μαγουλάς.

Χορηγοί παράστασης: **Metlen, Prodea**

Μέγας Δωρητής ΕΛΣ: **Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΙΣΝ)**

Μπαλέτο • Νέα παραγωγή

Η χρυσή εποχή

Κωνσταντίνος Ρήγος

9, 10, 14, 16, 17 Μαΐου 2025

Ώρα έναρξης: **19.30**

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος ΕΛΣ – Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Σκηνοθεσία, χορογραφία, σκηνικά: **Κωνσταντίνος Ρήγος**

Με τους **Α΄ Χορευτές**, τους **Σολίστ**, τους **Κορυφαίους** και το **Corps de ballet** της **Εθνικής Λυρικής Σκηνής**

Ο Κωνσταντίνος Ρήγος δημιουργεί μια νέα σπονδυλωτή παράσταση χορού με τίτλο *Η χρυσή εποχή*, με την οποία επιχειρεί να συνοψίσει τις αναφορές που τον σημάδεψαν, τις εμμονές με τις οποίες ενηλικιώθηκε, τις εικόνες που τον καθόρισαν και το χορευτικό λεξιλόγιο που δημιούργησε, τη δική του εκδοχή για την έννοια του σκηνικού θεάματος και τις ετερόκλητες μουσικές που παίζουν διαρκώς στα ακουστικά του.

Η *Χρυσή εποχή* –μια αναφορά στη θρυλική *Bossa Nova* που είχε παρουσιάσει στο Εθνικό Θέατρο το 2008– δεν αναφέρεται σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο, αλλά θα μπορούσε να προσδιοριστεί ως ένα συναισθηματικό μίχταρε της 35ετούς πορείας του Ρήγου στον χορό, όπου οι έννοιες της ειρωνείας και της νοσταλγίας μοιάζουν ταυτόσημες. Από την ΚΣΟΤ, την άνοιξη του ελληνικού χορού στα '90s και το χοροθέατρο Οκτάνα στο Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος, το Εθνικό Θέατρο, το Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου και την Εθνική Λυρική Σκηνή, το εικονοκλαστικό καλλιτεχνικό αποτύπωμα του Κωνσταντίνου Ρήγου υπερβαίνει τα όρια του χορού και συνομιλεί με τις τέχνες που τον περιβάλλουν. Η καλλιτεχνική του ταυτότητα παραμένει ανήσυχη, ανατρεπτική, προβοκατόρική, αιχμηρή, αλλά και ταυτόχρονα μελό και νοσταλγική.

Ο Ρήγος, κάνοντας μια αναδρομή στις παραστάσεις που δημιούργησε από το 1990 έως σήμερα, σημειώνει: «*Χρυσή εποχή, ένα νέο κύμα θα σαρώσει τα πάντα, εικόνες από το παρελθόν ή από το μέλλον, σκέψεις για τον έρωτα, την πίστη, την απουσία, την εγκατάλειψη. Ο άνθρωπος αλλά και ο τόπος. Είμαστε ντυμένοι ή γυμνοί όπως ο αυτοκράτορας; Είμαστε ελεύθεροι ή πολιορκημένοι; Είμαστε μαριονέτες του θεού ή ταξιδιώτες στον χειμώνα, κουβαλώντας πάντα μέσα μας τις νύχτες του καλοκαιριού;*

Σε ένα ρινγκ παλεύουμε με τον εαυτό ή με την σκιά μας, μέσα σε λίμνες σκοτεινές αλλά και γαλάζιες. Ζούμε στη χώρα του ποτέ, σε ουτοπικές Αρκαδίες, σε μαγεμένους Κιθαιρώνες, σε ουτοπίες ή σε αόρατες πόλεις;

Γεγονότα που σημάδεψαν τη ζωή μας αλλά και την ανθρωπότητα, ένα μίχταρε από μουσικές και τραγούδια σε γραμμόφωνα, μπομπίνες, πικάπ, γουόκμαν, boombox αλλά και μια μικρή ορχήστρα που συνοδεύει, όπως στον Τιτανικό, την ανθρωπότητα που χάνεται. Μια μουσική Βαβέλ. Ψάχνουμε την ειρήνη ή ένα κομμάτι της «Αμερικής»; Τι είναι αυτός ο λευκός θόρυβος γύρω μας; Ίσως ένας άνεμος που σαρώνει αυτά τα 35 χρόνια δημιουργίας, υπερβαίνοντας τα όρια της σκέψης, της κίνησης, της ερμηνείας, τα όρια του σώματος.

Αλλωστε το σώμα θυμάται! Κάποτε είχα συναντήσει έναν λυπημένο βατραχάνθρωπο και μου μίλησε για την τρελή ευτυχία, που μοιάζει με την ωραία κοιμημένη μέσα μας, έτοιμη να εκραγεί μετά από μια αιφνίδια αποσυμπίεση σε ένα ξενοδοχείο που περνάν οι εποχές.

Και τελικά πάμε στο πρώτο ερώτημα: Μήπως είστε της εκδρομής; Happy End».

Μέγας Δωρητής ΕΛΣ: **Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΙΣΝ)**

Όπερα • Νέα παραγωγή**Τουραντότ****Τζάκομο Πουτσίνι****1, 3, 5, 6, 8 Ιουνίου 2025 • Ώρα έναρξης: 21.00****Ωδείο Ηρώδου Αττικού****Στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου**Μουσική διεύθυνση: **Πιερ Τζόττζιο Μοράντι**Σκηνοθεσία: **Αντρέι Σερμπάν**Σκηνικά, κοστούμια: **Χλόη Ομπολένσκι**Χορογραφία, κινησιολογία: **Κέιτ Φλατ**Φωτισμοί: **Ζαν Καλμάν**Διεύθυνση χορωδίας: **Αγαθάγγελος Γεωργακάτος**Διεύθυνση παιδικής χορωδίας: **Κωνσταντίνα Πιτσιάκου**Στους βασικούς ρόλους οι **Εκατερίνα Σέμεντσουκ, Κάθριν Φόστερ, Ρικκάρντο Μάσσι, Τσέλια Κοστέα, Τάσος Αποστόλου**Με **Μονωδούς, την Ορχήστρα, τη Χορωδία και την Παιδική Χορωδία της Εθνικής Λυρικής Σκηνής**

Με μια νέα μεγαλειώδη παραγωγή της *Τουραντότ* του Τζάκομο Πουτσίνι θα ανοίξει η ΕΛΣ το Ηρώδειο το καλοκαίρι του 2025. Τη σκηνοθεσία θα υπογράψει ένας από τους κορυφαίους σκηνοθέτες του θεάτρου και της όπερας παγκοσμίως, ο Αντρέι Σερμπάν, ο οποίος αναγνωρίζεται διεθνώς για τις καινοτόμες και εικονοκλαστικές σκηνοθεσίες του. Μαζί με τη σπουδαία του πορεία στο θέατρο σε Ευρώπη και Αμερική, αλλά και τη διδασκαλία στο Columbia της Νέας Υόρκης, ο Σερμπάν έχει σκηνοθετήσει εμβληματικές παραγωγές όπερας σε όλα τα κορυφαία λυρικά θέατρα και φεστιβάλ του πλανήτη, ενώ κάποιες από αυτές, όπως για παράδειγμα η *Τουραντότ* στο Λονδίνο, ο *Βέρθερος* στη Βιέννη και η *Λουτσία ντι Λαμμερμούρ* στο Παρίσι, παραμένουν στο ρεπερτόριο των θεάτρων και εξακολουθούν να παίζονται για δεκαετίες.

Τα σκηνικά και τα κοστούμια θα υπογράψει στην πρώτη της συνεργασία με την ΕΛΣ η σπουδαία διεθνής Ελληνίδα σκηνογράφος και ενδυματολόγος Χλόη Ομπολένσκι. Η Ομπολένσκι ξεκίνησε την πορεία της στο θέατρο ως βοηθός του Γιάννη Τσαρούχη και της συνεργάτιδας του Βισκόντι Λίλας ντε Νόμπιλι, ενώ συνεργάστηκε στενά με τον Πήτερ Μπρουκ υπογράφοντας τα σκηνικά και τα κοστούμια σε εμβληματικές θεατρικές και κινηματογραφικές παραγωγές του όπως, μεταξύ άλλων, η *Μαχαμπαράτα*. Στην όπερα έχει υπογράψει ιστορικές παραγωγές στο Ζάλτσμπουργκ, το Αιξ αν Προβάνς, τη Σκάλα του Μιλάνου, τη Μετροπόλιταν της Νέας Υόρκης, την Εθνική Όπερα της Αγγλίας, το Λα Μονναί, την Κωμική Όπερα του Παρισιού, ενώ θερμότατη υποδοχή είχε λάβει και η συνεργασία της με τον Λευτέρη Βογιατζή για την *Αντιγόνη* στην Επίδαυρο.

Η *Τουραντότ*, η τελευταία όπερα του Πουτσίνι, είναι η μεγαλοπρεπέστερη όλων. Η υπόθεση διαδραματίζεται σε άλλες εποχές, στη μακρινή και εξωτική Κίνα, όπου η πριγκίπισσα Τουραντότ θα παντρευτεί μόνον όποιον λύσει τα τρία αινίγματα που του θέτει. Όσοι έχουν δοκιμάσει έχουν αποτύχει και το έχουν πληρώσει με τη ζωή τους. Θαμπωμένος από την εκπληκτική ομορφιά της, ένας άγνωστος πρίγκιπας επιμένει να δοκιμάσει την τύχη του και τα καταφέρνει. Όμως, αφού λύσει τα αινίγματα, η Τουραντότ αρνείται να τον παντρευτεί. Ο πρίγκιπας της προσφέρει μια ευκαιρία να απαλλαγεί από τη δέσμευσή της εάν εκείνη ανακαλύψει το όνομά του πριν χαράξει.

Οι καταβολές της διήγησης αυτής ανάγονται στην περσική ποίηση του 12ου αιώνα. Το 1762 την ιστορία της Τουραντότ μετέτρεψε σε θεατρικό έργο ο Βενετσιάνος Κάρλο Γκότσι και ακολούθησε ο Γερμανός Φρήντριχ Σίλλερ. Τον Πουτσίνι ενέπνευσε η εκδοχή του τελευταίου. Η παρτιτούρα του συνδυάζει το ανάλαφρο στοιχείο της κομέντια ντελ άρτε που ανάγεται στον Γκότσι, τον βαθύ λυρισμό που χαρακτηρίζει όλες τις όπερές του και επιπλέον το στοιχείο της μεγαλοπρέπειας, που αντανακλά τη φανταστική αυτοκρατορική Κίνα. Η όπερα έμεινε ημιτελής, καθώς ο Πουτσίνι πέθανε το 1924 πριν την ολοκλήρωσή της. Με βάση τα προσχέδιά του, την *Τουραντότ* την ολοκλήρωσε ο συνθέτης Φράνκο Αλφάνο (1926), ενώ μια δεύτερη κατάληξη πρότεινε το 2001 ο συνθέτης Λουτσάνο Μπέριο.

Στους βασικούς ρόλους διεθνώς καταξιωμένοι ερμηνευτές όπως, μεταξύ άλλων, οι Εκατερίνα Σέμεντσουκ, Κάθριν Φόστερ, Ρικκάρντο Μάσσι, Τσέλια Κοστέα, Τάσος Αποστόλου κ.ά.

Μεγάλος Χορηγός: **ΔΕΗ**Μέγας Δωρητής ΕΛΣ: **Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΙΣΝ)**

Όπερα • Αναβίωση

Ριγολέττος

Τζουζέππε Βέρντι

26, 27, 29, 30 Ιουλίου 2025 • Ώρα έναρξης: 21.00

Ωδείο Ηρώδου Αττικού

Στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου

Μουσική διεύθυνση: **Ντέρρικ Ίνουι**

Σκηνοθεσία: **Κατερίνα Ευαγγελάτου**

Σκηνικά: **Εύα Μανιδάκη**

Κοστούμια: **Άλαν Χράνιτελ**

Χορογραφία, κινησιολογία: **Πατρίσια Απέργη**

Φωτισμοί: **Ελευθερία Ντεκώ**

Διεύθυνση χορωδίας: **Αγαθάγγελος Γεωργακάτος**

Στον ρόλο του τίτλου οι **Δημήτρης Πλατανιάς** και **Τάσης Χριστογιαννόπουλος**

Με **Μονωδούς**, την **Ορχήστρα** και τη **Χορωδία** της **Εθνικής Λυρικής Σκηνής**

Με την αναβίωση του *Ριγολέττου* του Τζουζέππε Βέρντι στη σκηνοθεσία της Κατερίνας Ευαγγελάτου θα ολοκληρωθεί η καλλιτεχνική περίοδος 2024/25 στο Ωδείο Ηρώδου Αττικού.

Στον *Ριγολέττο* –μια από τις δημοφιλέστερες όπερες του ρεπερτορίου– ο Βέρντι αλλάζει σελίδα στη συνθετική του διαδρομή και παρουσιάζει μια σύνθεση με ξεκάθαρο στίγμα και αυξημένη διάθεση για πειραματισμό. Οι μεταπτώσεις ανάμεσα σε λυρικές και δραματικές σκηνές εξασφαλίζουν τη διαρκή ροή της υπόθεσης με μεγάλη ταχύτητα.

Η ιστορία μιλά για τον έρωτα της Τζίλντας, κόρης του καμπούρη αυλικού γελωτοποιού Ριγολέττου, για τον έκλυτο Δούκα της Μάντοβας, ο οποίος της παρουσιάζεται ως φτωχός φοιτητής. Προκειμένου να εκδικηθεί για τη χαμένη τιμή της κόρης του, ο Ριγολέττος καταστρώνει τη δολοφονία του Δούκα. Ανακαλύπτοντας τα σχέδια του πατέρα της, η Τζίλντα αποφασίζει να σώσει τον αγαπημένο της και να θυσιάσει, παίρνοντας τη θέση του.

Η διακεκριμένη σκηνοθέτις του θεάτρου και της όπερας και Καλλιτεχνική Διευθύντρια του Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου Κατερίνα Ευαγγελάτου μετέφερε την υπόθεση του *Ριγολέττου* στην παρακμασμένη ιταλική επαρχία της δεκαετίας του '80, σε μια κοινωνία που υποτιμά βαθιά τις γυναίκες: «*Ο κύκλος βίας που περιγράφει ο Βέρντι στον Ριγολέττο μεταφέρεται στον μικρόκοσμο της ιταλικής επαρχίας της δεκαετίας του 1980, όπου το οργανωμένο έγκλημα κυριαρχεί. Η διαφθορά, τα εγκλήματα και οι βιασμοί είναι το πραγματικό πρόσωπο μιας κοινωνίας θρησκόληπτης, συντηρητικής και προληπτικής*», σημειώνει η σκηνοθέτις.

Με μια σκηνοθετική προσέγγιση στιβαρή και συνεπή στο λιμπρέτο και τη μουσική του έργου και με τη συνδρομή της δημιουργικής της ομάδας (σκηνικά Εύα Μανιδάκη, κοστούμια Άλαν Χράνιτελ, χορογραφία-κινησιολογία Πατρίσια Απέργη, φωτισμοί Ελευθερία Ντεκώ), η Ευαγγελάτου επιχειρεί να φωτίσει την αντιφατική, σκοτεινή προσωπικότητα του χαρακτήρα του Ριγολέττου.

Μέγας Δωρητής ΕΛΣ: **Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΙΣΝ)**

Τιμές εισιτηρίων Εθνικής Λυρικής Σκηνής 2024/25

ΑΙΘΟΥΣΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ ΕΛΣ – ΚΠΙΣΝ										
	Διακεκριμένη Ζώνη	A Ζώνη	B Ζώνη	Γ Ζώνη	Δ Ζώνη	Ε Ζώνη	Ζ Ζώνη	Η Ζώνη	Περιορισμένης Ορατότητας	Φοιτητικό Παιδικό
Ιφιγένεια εν Αυλίδι & Ιφιγένεια εν Ταύροις	120 €	90 €	70€	60€	55 €	35 €	20 €	15 €	10 €	15 €
Αλέκο & Ο πύργος του Κυανοπώγωνα	100 €	80 €	65 €	55 €	40 €	35 €	20 €	15 €	10 €	15 €
Δον Κιχώτης	70 €	60 €	50 €	42 €	35 €	30 €	20 €	15 €	10 €	12 €
Μπόεμ	80 €	65 €	50 €	42 €	35 €	30 €	20 €	15 €	10 €	15 €
Η δύναμη του πεπρωμένου	120 €	90 €	70 €	60 €	55 €	35 €	20 €	15 €	10 €	15 €
Flora mirabilis	80 €	65 €	50 €	42 €	35 €	30 €	20 €	15 €	10 €	15 €
Τσαϊκόφσκι	75 €	60 €	50 €	42 €	35 €	30 €	20 €	15 €	10 €	12 €
Λουτσία ντι Λαμμερμούρ	100 €	80€	65 €	55 €	40 €	35 €	20 €	15 €	10 €	15 €
Η χρυσή εποχή	70 €	60 €	50 €	42 €	35 €	30 €	20 €	15 €	10 €	12 €

ΩΔΕΙΟ ΗΡΩΔΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ									
	Διακεκριμένη Κερκίδα Γ	Διακεκριμένη Κερκίδα Β & Δ	A Ζώνη Κερκίδα Β, Γ & Δ	B Ζώνη Κερκίδα Α & Ε	Γ Ζώνη Κερκίδα Α & Ε	Άνω Διάζωμα Κερκίδες 5-8	Άνω Διάζωμα Κερκίδες 1-4 & 9-12	ΑΜΕΑ	Φοιτητικό Παιδικό
Τουραντότ	130 €	90 €	70 €	60 €	45 €	35 €	25 €	15 €	15 €
Ριγολέττος	110 €	90 €	60 €	55 €	45 €	35 €	25 €	15 €	15 €